

Registratienummer:	RVO14.0148	Portefeuillehouder:	G.K. Visser
Van afdeling:	Concernstaf	Ter inzage gelegde stukken / bijlagen:	
Behandelend ambtenaar:	J. Machgeels	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsnota "Gemeentelijke garanties en geldleningen" (ID14.03067) • RVS nr. 78/BCF (2007) m.b.t. de achtervang-overeenkomst met het WSW (ID14.03001) 	
Telefoonnummer:	(0223) 67 8170		
E-mail adres:	j.machgeels@denhelder.nl		
Onderwerp:	Het gemeentelijk beleid t.a.v. het verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen in de gemeente Den Helder		

Gevraagd besluit:

1. De nota "Gemeente als Bank" uit 1999 in te trekken.
2. De beleidsnota "Gemeentelijke garanties en geldleningen" vast te stellen.

Publiekssamenvatting

In de gemeente Den Helder wordt, voor het uitvoeren van de publieke taak, gebruik gemaakt van diverse financiële instrumenten, waaronder het verstrekken van gemeentelijke garanties en/of –geldleningen. Het beleidsmatige aspect heeft de gemeente vastgelegd in haar financiële verordening (ex art 212 Gemeentewet) en in de beleidsnotitie "De gemeente als Bank". Deze laatste geeft nadere regels over het verlenen van een gemeentegarantie of een gemeentelijke geldlening. De notitie dateert uit 1999 en vormde tot op heden de basis voor de besluitvorming op verzoeken om garantstelling of geldleningen. Veranderende wettelijke en economische omstandigheden (w.o. de aangescherpte regels over staatssteun) hebben invloed op de nota en maken een actualisatie ervan wenselijk.

Inleiding

De nota "Gemeentelijke garanties en geldleningen" biedt het geactualiseerde beleidskader waarmee garanties en geldleningen kunnen worden aangeaan, beheerd en waarmee verantwoording kan worden afgelegd. Kern van het beleid blijft, net als in de nota "De gemeente als Bank" uit 1999 het geval is dat het verstrekken van geldleningen en gemeentegaranties niet tot de primaire taak van de gemeente behoort. In voorkomende gevallen dient eerst een oplossing te worden gezocht in een commerciële financiering waarbij de gemeente in laatste instantie onder voorwaarden eventueel garant kan staan of een geldlening verstrekt. Dit geldt alleen voor de publieke taak. Woningcorporaties zijn, door de mogelijkheid van een garantstelling via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW), bij raadsbesluit van 2007 uitgesloten. De in de nota "De gemeente als Bank" opgenomen uitzonderingspositie voor het Gemini-ziekenhuis, waarbij de gemeente als kredietverstrekker fungeert, komt met de vaststelling van deze nota te vervallen. Ook vallen publiekrechtelijke verbonden partijen (zoals bv. de Veiligheidsregio) buiten de werkingssfeer van de nota. Dit geldt niet voor privaatrechtelijke verbonden partijen (zoals bv. Willemsoord en Port of Den Helder). Bij publiekrechtelijke verbonden partijen wordt de raad bij het aangaan van de overeenkomst al voldoende geïnformeerd over de financiële risico's en de afweging daarvan met de te behalen effecten. Ook is de gemeente al (mede) verantwoordelijk voor eventuele tekorten van de publieke verbonden partijen.

Beoogd maatschappelijk resultaat

De nota verschaft instellingen een concreet beleidskader en geeft voorwaarden c.q. criteria waaraan de instelling moet voldoen om voor ondersteuning in aanmerking te komen. Hiermee wordt op een transparante wijze inzichtelijk gemaakt wat de risico's voor de gemeente zijn en wordt verantwoording afgelegd over de inzet van publieke middelen.

Kader

Burgerlijk Wetboek (BW), Algemene wet bestuursrecht (Awb), Gemeentewet, Wet Financiering decentrale overheden (Fido), Mededeling over staatsteun in de vorm van garanties van de Europese Commissie (2008/C 155/02), Algemene subsidieverordening gemeente Den Helder, Wet houdbaarheid overheidsfinanciën (HOF) en Treasurystatuut 2014 gemeente Den Helder. De belangrijkste kaders voor de werking van deze nota zijn:

- *Mededeling over staatsteun.*
Deze geeft regels wanneer overheids garanties of –geldleningen aan ondernemingen of organisaties worden verstrekt en er mogelijk sprake kan zijn van een niet markt conform voordeel voor de begunstigde;
- *Treasurystatuut*
Het Treasurystatuut betreft de beleidsmatige vastlegging van financieringsuitgangspunten, organisatorische en financiële kaders en informatievoorziening. Het verstrekken van garanties en geldleningen maakt hier onderdeel van uit;
- *Algemene subsidieverordening Den Helder*
De Algemene wet bestuursrecht (Awb) eist dat gemeenten beschikken over een subsidieverordening. Het subsidie-instrument is een belangrijk middel voor het realiseren van het gemeentelijk beleid. Op grond van artikel 4:21 van de Awb valt het verlenen van een garantie of geldlening onder het materieel subsidiebegrip.

Argumenten

Ondanks de huidige economische omstandigheden is de kredietwaardigheid van gemeenten nog steeds zeer hoog. Door aanscherping van het beleid van kredietverstrekende instellingen, dat gericht is op zekerheid en rentabiliteit, wordt de gemeente meer en meer een gewilde partij om de financiering van te betrekken. Deze financiële steun kan vanuit maatschappelijk oogpunt zeer wenselijk zijn maar vormt ook een toenemend risico omdat gemeenten onder verslechterende economische omstandigheden worden aangesproken op hun rol als (mede) financier of garantsteller. Daarbij komt dat gemeenten in toenemende mate verantwoordelijkheden neerleggen bij instellingen, terwijl de marktcondities voor deze instellingen aanzienlijk zijn verslechterd. De wet schrijft de gemeente voor zo min mogelijk risico 's te nemen ten aanzien van garanties en geldleningen en deze zijn zelfs verboden als het de publieke taak niet betreft. Dit betekent dat de gemeente voorzichtig en weloverwogen met risico's om moet gaan en waar nodig beheermaatregelen moet treffen. Risico's die na toekenning van een garantie of geldlening niet meer beïnvloedbaar zijn, immers ingrijpen bij een financieel slecht draaiende instelling is nagenoeg onmogelijk. Dit pleit voor een grondige en nauwkeurige toetsing van de instelling op het moment van de aanvraag, i.c. een procedurele en financiële toets. Met de herziening van de nota "De gemeente als Bank" wordt getracht concreet inzicht te verstrekken in de acceptabele risico's voor de gemeente. De belangrijkste wijzigingen t.o.v. de oude nota uit 1999 zijn:

- Woningcorporaties vallen niet onder de werking van de nota maar dienen de aanvraag bij het WSW in;
- De uitzonderingspositie van het Gemini-ziekenhuis, waarbij de gemeente als kredietverstrekker optreedt, vervalt;
- Invoering van een uniforme procedurele- en financiële toets bij de aanvraag (o.a. met behulp van een checklist) en het treffen van adequate beheermaatregelen gedurende de looptijd van de garantie of geldlening;
- Vergoedingen voor het verlenen van garanties en verstrekken van geldleningen zijn marktconform, ter voorkoming van staatssteun;
- Publiekrechtelijke verbonden partijen (bv. Veiligheidsregio) vallen niet onder de werking van de nota. Dit geldt wel voor privaatrechtelijke verbonden partijen (Willemsoord, Port of Den Helder);
- Instelling van een plafond voor het verstrekken van garanties en geldleningen. Hierbij wordt het risicoprofiel van de gemeente zichtbaar en beheersbaar.

In het kader van het risicobeheer wordt een plafond ingesteld voor het totaal aan verstrekkingen dat door de gemeente vastgesteld kan worden. Het in te stellen plafond legt een relatie tussen de gemeentelijke vermogenspositie en de omvang van het totaal aan verstrekte geldleningen en garantstellingen, waarbij normering bv. plaats kan vinden door deze te vergelijken met soortgelijke gemeenten. Dit impliceert dat bij het bereiken van het toegestane plafond geen nieuwe aanvragen meer kunnen worden gehonoreerd zonder dat het risicoprofiel van de gemeente wordt verhoogd. Jaarlijks wordt de omvang van het plafond vastgesteld en vastgelegd in de P&C documenten. Naar verwachting zal het ontwikkelen van de systematiek (incl. omvang van het plafond en checklist) in het eerste kwartaal van 2015 via een raadsinformatiebrief aan uw raad kenbaar worden gemaakt. De wensen en bedenkingenprocedure blijft conform art 5.2. van de nota gehandhaafd. De nota biedt hiermee een concreet handvat om bij het verzoek om een garantie of geldlening vooraf eventuele (financiële) risico's te beperken en concrete voorwaarden te stellen aan de aanvrager. Onmisbaar onder de huidige economische omstandigheden.

Maatschappelijk draagvlak

Het voorstel betreft een interne gemeentelijke procedure en leent zich op grond van artikel 2C gemeentelijke referendum verordening niet voor het houden van een referendum.

Financiële consequenties

Er zijn geen directe financiële consequenties voor de gemeente. De kosten van het in behandeling nemen van de aanvraag komen, zowel bij toekenning als bij afwijzing van de aanvraag, voor rekening van de aanvrager. Indirect zullen toegekende aanvragen mogelijk invloed hebben op het weerstandsvermogen c.q. weerstandscapaciteit van de gemeente. Om dit te beperken wordt de invoering van een plafond voor te verstrekken gemeentelijke geldleningen en – garanties ingevoerd. De wijze waarop dit plafond tot stand komt en de gebruikte methodiek wordt nader onderzocht en jaarlijks betrokken bij de P&C cyclus.

Communicatie

De beleidsregels dienen na vaststelling kenbaar te worden gemaakt aan de (gesubsidieerde) instellingen werkzaam binnen de gemeente, op aanvraag beschikbaar te worden gesteld en te worden gepubliceerd in het stadsnieuws.

Realisatie

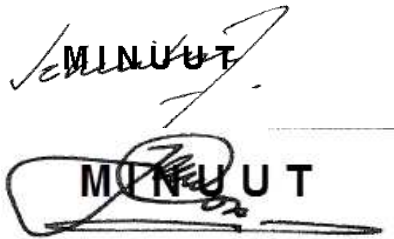
Na vaststelling door uw raad wordt de nota "Gemeentelijke garanties en geldleningen" van kracht.

Den Helder, 7 oktober 2014.

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
Koen Schuiling

secretaris
dr. Joost C.M. Cox

MINUUT

MINUUT